

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Contele Iuliu Szápáry și naționalitățile.

I.

În cuvântarea sa rostită la 1 Martiu în camera Ungariei fostul ministru-președinte Iuliu Szápáry, în calitatea sa de șef al disidenților din partidul liberal, s'a ocupat și de naționalități, făcându-le nescari imputări, care chiar în gura lui nu se prea potrivesc, pentru-că el este tata legii electorale în vigóre, al acelei legi, care după convingerea noastră este *causa principală a pasivității românilor*.

„Alt rău al stărilor noastre publice este: mișcarea mai vie și ce se observă la naționalități.

„Este în detrimentul acestei cestiuni, că aceia, cari se consideră pe sine de reprezentanții naționalităților nu sunt de față în această cameră, ca să și poată spune durerile aci.”
„Căsuță, ca nu sunt aci nu este nici legislativa magiară, nici legile magiare, și nime altul, decât numai ei înșiși, pentru-că ei și-au ales pasivitatea.

„Se poate, că la o nouă arondare a cercurilor electorale, cu nouă dispozițiuni legislative, s'ar putea emenda unele defecte, dar fie numărul deputaților naționaliști 20 sau mai mulți, numărul nu hotărășce, însă se fie aici; căci dacă de 28 ani erau între noi aici, în această casă, și aici și-ar fi adus plângerile, mai mult prospect aveau de a căștiga vindecare, decât făcând larmă cu ele afară de cameră, ba și peste granițele țării.”

Astfel apostrofază Szápáry pe naționalități, înțelegând fresce numai pe români, pentru-că sașii sunt acolo.

Dar nime în Ungaria nu este mai puțin îndreptățit a ne face astfel de imputări decât dl conte Szápáry.

În 1874 Dsa era ministru de interne.

Opinia publică de atunci pretindea modificarea respective completarea legii electorale în direcțiune liberală, ér cu deosebire relativ la Transilvania se pretindea, ca după-ce uniunea cu Ungaria se consideră de executată, se se curme diferența de cens între alegătorii transilvăneni și între cei ungureni.

Cel mai adict amic al magiarilor dintre români, dl Iosif Hosszu, aji vicepreședinte la înalta curte de contabilitate, dela favorabila deslegare a acestei cestiuni își condiționase reputațiunea sa de român activist și victoria asupra pasivistilor transilvăneni, pe cari se nisua să-i convingă, că în dieta ungară le va merge mai bine decât în cea transilvănească, pentru-că legea electorală ungară este mai liberală și trebuie să se estindă și asupra Transilvaniei, ér aceea este știut, că magiarii din Ungaria nu sunt așa șovinști ca cei din Transilvania, sunt cavaleri din fire etc. etc.

Pasivitatea românilor transilvăneni era proclamată deja de 7 ani.

Ce era mai natural deci pentru un guvern la înălțimea chemării sale? decât ca durerosele reminiscențe, ce le-a produs fusiunea Transilvaniei cu Ungaria contra voiei elementului

celui mai numeros din Transilvania, a românilor, să se nisuiască a-le indulci cu dovești sincere, că Ungaria nu țin-tesce la apăsarea naționalităților, că în Ungaria domnesce egalitate și dreptate, că elementul român, carele în 1863/4, în autonomia transilvănească, se bucurase de egalitate și cu respect la limbă, și fusese dechiarat de națiune politică în Transilvania, cel puțin în sinul națiunei politice ungare se va pute afirma cu demnitatea, ce reclamă numărul seu și sacrificiile ce le prestază patriei în avere și în sânge.

Cel dintâi și cel mai puțin lucru ce trebuia să facă guvernul și legislativa în această privință era: o lege liberală electorală, egală pentru toți și arondarea cercurilor electorale după ecuitate, fără considerațiuni politice de a produce o majoritate măestră.

Dl Szápáry însă ca ministru de interne a prezentat un proiect de novelă la legea electorală reacționar, care din retortele dietei — se înțelege cu învoirea guvernului — a eșit și mai reacționar.

Pentru Transilvania nu numai s'a susținut anomalia de cens special de dare, pe când în Ungaria censul era $\frac{1}{4}$ de sesiune urbarială — 8 jugere catastrale — dar din darea care se computa mai înainte chiar după legea transilvănească s'a suprimat darea, de venit (darea de cap cum era mai înainte) și darea pentru desdăunarea urbarială, și astfel censul vechiu s'a urcat apröpe la dublu, și în fine, peste tot, dreptul electoral s'a condiționat dela achitarea contribuțiunei, ceea-ce este un bun prețecst în mâna organelor statului încredințate cu încasarea contribuției de a zădărnici dreptul de alegeare chiar și pentru cei cu-și.

În zadar se afirma atunci și se afirmă mereu și astăzi, că prin asta nu sunt asupriți românii din Transilvania, fiind legea egală pentru toți, pentru români ca și pentru magiari, — pentru-că în faptă censul esorbitant din Transilvania s'a creat deadreptul în contra românilor, și numai pe ei îi atinge.

Etă de ce? Magiari fosti iobagi sunt foarte puțini prin comitate, atât de puțini, încât nici de un cens nici într-un cerc n'ar pute decide votul lor. Magiarii sunt proprietari nemeși, cari au privilegiu de vot în puterea nascerii lor, prin ficțiune șovinistică tot acest drept s'a susținut și pentru sēcui, pe basa „dreptului vechiu” (régi jogon). De acest drept viril se bucură toți acei privilegiați, cari dela 1848 până la finea anului 1872 sunt introduși în vre-o listă electorală.

Nu mai românii sunt deci aceia, la cari se aplică censul special din Transilvania, ér când după legile naturii și nemeșii și sēcuii introduși în listele până la 1872 se vor rări, vor afla cei-ce au și cuțitul și slănina în mână alt espedient, ca magiarii și sēcuii totuși să fie privilegiați. Deja se accentuează prin diaristica magiară, ca în legea electorală ce se va face, să se acorde drept electoral fără cens tuturor acelor, cariscu scrie și vorbă unguresce.

Desbaterea asupra proiectului lui Szápáry a durat în parlament chiar o

lună întreagă dela 1 până la 31 Iuliu 1874.

Intre deputații români de atunci era și un transilvănen, domnul Petru Nemeș ales în Cojocna.

Deputații români și Mocsáry l'au combătut și din punct de vedere românesc, cu deosebire pentru censul special susținut pentru Transilvania.

Propuneri au făcut P. Cosma, P. Nemeș, D. Bonciu și I. Popovici Desseanu.

Afară de acestia au mai vorbit deputații V. Babeș, George Pop de Băsești, Ales. Roman și E. B. Stănescu.

Cea mai radicală a fost propunerea dlui Parteniu Cosma la §-ul 4, în care se normează dreptul electoral țărănesc pentru Ungaria, cerënd ca acela să se estindă și asupra Transilvaniei, în care cas §-ul 5, în care se normează dreptul electoral țărănesc pentru Transilvania trebuia suprimat.

Cădënd această propunere sprigină cu mult zel de G. Pop de Băsești, la § 5, a făcut dl P. Nemeș un emendament, în care cerea ca la censul de dare să se considere și contribuțiunea pentru desdăunarea urbarială, ca mai înainte.

Ambele aceste propuneri au fost combătute cu vehemență mai ales din partea matadorilor magiari din Transilvania, cari înspăimântau pe conaționali lor din Ungaria cu aceea, că primite aceste propuneri în scurt timp elementul magiar din Transilvania s'ar reduce la nulă.

Baronul Kemény Gábor recunoscea, că după dreptate ar trebui primită propunerea lui Cosma, însă totodată arăta cu date statistice, că dacă s'ar primi, atunci magiarii numai din scaunele secuiesci și din câte-va orașe ar putea scöte deputați de rasa lor, ér majoritatea precum-penitöre a deputaților ar obținé-o românii „*acel element nepatriotic*” și cu tendențe centrifugale, carele desconsideră constituția țării, și nici legile esistente nu le respectă *punëndu se în pasivitate*. Legislativa însă, din resöne de stat trebuie să trecă peste dreptate, când este vorbă de *salus republicae*, carele consistă în *susținerea cu ori-ce preț a elementului magiar din Transilvania ca singurul element, carele constituie statul* („egyedüli állam alkotó elem”).

Acestea și alte argumente de această natură de ale lui Horváth Gyula și Tisza Kálmán, cari atunci erau în opoziție, au învins și legea electorală s'a creat precum o vedem astăzi.

Deputații români și mai cu sémă A. Roman și G. Pap au combătut cu totă energia argumentele magiarilor transilvăneni, dar tot înzadar. Agitațiunea lui Kemény Gábor s'a estins chiar și în casa maguaților, ér pentru aceste merite în anul 1875, după fusiune, Tisza Kálmán i a dat portofoiu de ministru în cabinetul seu, deși ca bărbat de stat era o nulitate.

Sunt foarte instructive desbaterile asupra acestei legi și cu deosebire cuvântările deputaților români, publicate și în jurnalul nostru și fiind-că cesti-

unea nici astăzi nu este rezolvată, argumentele lor și astăzi sunt actuale

Se poate, că din când în când vom mai reveni asupra lor, ca să fie informată și generațiunea actuală despre luptele în trecut. De astădată ne mărginim a reproduce numai încheierea cuvântării dlui A. Roman, ținută la 20 Iuliu 1874, întru spriginirea propunerii dlui Petru Nemeș, pentru-că aceea se potrivește bine să stee în față cu apostrofările lui Szápáry.

Etă-o:
„Domnilor deputați! Faceți ca locuitorii Transilvaniei să se convingă odată despre sentimentele d-vöstre de dreptate.

Faceți, ca românii cel puțin astădată se sântescă o stringere de mână fraternă din partea națiunei magiare.

Respingeți emendamentul d lui baron G. Kemény și nu lăsați ca prin astfel de procederi, românii să përdă și cea din urmă rađă de speranță, fără de care apoi se prindă rädăcine în inima lor, aceea convicțiune durerösă, că ei în această patrie precum în trecut așa și în viitor, numai împilăți și persecutați pot să fie, *erà fericiti* — ba! Căci d-lor! „*Quid tunc*”?

„Las în înțelepeicnea d-vöstră, că ză vă dați suma de rezultatele fatale ce pot ca să urmeze, și când o fac această, am totodată onörea d'a vă declara, că susțin amendamentul d-lui deputat Petru Nemeș și-l recomand cu tot adinsul onoretei camere.”

Ei bine! d-le Szápáry! Cine este răspundător astăzi pentru acel „*Quid tunc*”?

Cine, pentru „*rezultatele fatale*” care au produs proiectul d-tale devenit lege?

Nu d-ta? Nu dieta? Nu legea?

Atunci erau deputați români în dietă, cari se încercau să ve deschidă ochii.

De ce nu i-ați ascultat? De ce i-ați silit să cerce vindecare, afară de parlament, ba și peste „*granițele țării*”?

Revista politică.

Diariul „*Matin*” anunță, că împăratul Wilhelm II. s'ar fi exprimat cu ocașiunea înmormântării Archiducului Albrecht în Viena, că are speranța să se căștige și pe Rusia pentru tripla alianță, în cazul această dënsui va propune conchiemarea unui congres europén, care va avé să trateze despre o desarmare parțială.

Impăratul rege al nostru Francisc Iosif I, la invitarea directă a împăratului Wilhelm la cëlători la Kiel pentru a asista la inaugurarea canalului. În suita împăratului-rege va fi probabil admiralul br. Sterneck. La invitarea împăratului Wilhelm va merge la Kiel și o escadră a marinei austro-ungare. Se dice, că vor fi designați spre acest scop torpilor, „*Francisc Iosif*”, „*Regina Elisabeta*” și „*Archiducesa Maria Teresia*”.

Diariul „*Neue Freie Presse*” e informat din Pesta, că cercurile parla-

mentare de acolo sunt de părere, că opoziția nu va mai conturba desbaterile asupra bugetului prin scene turbulente și astfel discuțiunea specială asupra acestui obiect se va pute termina în cuînd. Dacă însă opoziția ar întrebuița cu ocaziunea desbaterilor ce vor mai avea loc tot sistemul de mai nainte, cercurile hotărâtoare se ocupă serios cu ideea de a dizolva parlamentul și a scrie imediat alegeri nouă. Ideea aceasta a fost cuprinsă și în discursul lui Bánffy, care a spus, că partidul liberal poate conta la sprijinul țerii, care au produs și actuala majoritate. În această conștiință cabinetul e decis a primi fără preget lupta. De sigur nu va eșua nimenea dacă în această esecutorățiune va privi posibilitatea dizolvării actualului parlament, încât adecă opozițiunea va sili guvernul s'o facă aceasta.

De vre-o câteva zile vin mereu știri din Viena despre o crasă apropiată în ministerul coalițiunei. În săptămâna trecută s'a ținut un consiliu de ministri sub presidența Maiestății Sale. Faptul acesta a fost comentat la bursă într'un mod de tot îngrijitor și a dat ansă la o mulțime de zvonuri, cari numai în favorul situațiunei politice dincolo de Leitha nu sunt. Unii ministri se ocupă serios cu înaintarea dimisiunii lor. În cereurile normative se asigură, ca consiliul de ministri s'ar fi ocupat cu deosebire cu afacerea gimnasiului din Cilli și cu călătoria cardinalului Schönborn la Roma. În ceea-ce privește cesțiunea cu gimnasiul din Cilli coalițiunea se află într'o dilemă, din care abia va pute să scape, ăr eșecul suferit de cardinalul Schönborn la Roma în cauza antisemiților social-crestini abia va rămâne fără efect asupra poziției singuraticilor ministri. Dîu toate acesta urmăză, că coalițiunea e amenințată de o crasă, care va erumpe cu mult mai iute de cum și-ar pute închipui auguri jurnalistice din Viena.

Un corespondent al unui diar vienez a intervievat pe ministrul-președinte Stoilov asupra stărilor din Bulgaria. Cu această ocaziune Stoilov a declarat, că în raporturile față de Rusia n'a intrat în timpul din urmă nici o schimbare. În ceea-ce privește faimele despre deosebita influință, ce Zancov și-ar fi câștigat o, dice, că sunt absolut nebasate; din contră el nu are nici o influință, căci dōră 9 ani de zile a trăit numai din pensiiune rusescă. Cu ocaziunea audienței sale la grincipele n'a prezentat nici un program. — Despre Stambulov dice, că e mort politic; n'are partid, ăr faimele despre deținerea și punerea lui sub acuză sunt răspândite chiar de amicii lui. De fapt e acuzat, că ar fi fost părtaş la uciderea lui Belcev. Un emigrant, care de bunăvoie s'a prezentat la judele investigatoriu a dat astfel de fasiuni, pe basa căroră Stambulov ar pute fi adus în prepus de complicitate la uciderea și a lui Belcev și a lui Vucovici. Scopul principal al guvernului bulgar e acum: reformarea politice interne și consolidarea finanțelor.

În ședința din 9 Martiu a consiliului agrar german ministrul Hammerstein a dovedit, că starea economiei de câmp e foarte critică. Acesta a recunoscut-o și împăratul, ministerul prusian și guvernul imperial. Cu atât mai necesar este deci, ca o Corporațiune cum e consiliul agrar să facă propuneri. Ministrul crede a fi de lipsă ascultarea părerei specialiștilor și nu întreprinde nimic fără a consulta consiliul agrar. Guvernul însă e responsabil înaintea publicității pentru toate acțiunile sale, și deci de și nu se vor pute realiza toate datorințele reprezentanților agrare, dēnsul asigură consiliul, că întru cât se pōte va tinde spre realizarea lor, și e convins, că prin măsurile intenționate a se lua din

partea guvernului, sprijinit fiind în acțiunea sa de reprezentanțele agrare, va succede delăturarea crisei economice.

De un timp încōce se înmulțesc în Franția presemnele, că dl Constans, care timp de mai mulți ani se retrăsese din viața publică, ărăși are de gând să pășescă pe scena politică. Înfrênătorul boulangismului, despre cari se presupunea cu ocaziunea procesului scandalos pentru Panama, că și el ar fi amestecat în acea țesătură de intrigi și înșelători, a evitat de a lua asupra-și îndatoririle împreunate cu vr'un post conducător în decursul anilor din urmă atât de agitați prin schimbările de guverne și de președinți. Prin aceasta el și-a câștigat un nou fond de viață, pe care îl va valorisa acuma. Presa parisiiană înregistrează, ca un fapt deosebit, că dl Constans a apărut ărăși prin salōnele politice, așa cu ocaziunea vizitei mareșalului Martinez Campos, la ambasada spaniolă, o și după aceea la dl Beygus și ărăși după o și în Elysée. Deja încep a se grupa în jurul lui adicții sei, dice „Figaro“, și Constans este un politician cu mult mai rafinat, decât ca aparința lui se nu aibă ore-care însemnătate.

Discursul dep. Șerban.

(Înceiere.)

Dintre cei chemați în Reichsrat d-v. sciți bine, dar voi mai spune și eu — Eötvös Vay și Somsich n'au primit denumirea, pentru-că ei, și chiar și cei-ce s'au prezentat acolo, cum a fost: Szögyény Marich, Apponyi, Majláth György, Széchen Antal, Bárkoczy, îndată în prima ședință au făcut solemnă declarațiune, că nu se consideră pe sine de reprezentanți ai Ungariei, ale cărei drepturi istorice sunt chemați să le păstreze prin declarațiune, și că nici nu pot vorbi în numele națiunei lor, dar s'au prezentat în speranța că înțelepciunea domnitoriului și a consiliului imperial va afla calea ce conduce la îndestularea Ungariei.

Nu vreau să enumăr gravaminele românilor și ale celorlalte naționalități, dar e fapt, că acelea gravamine există, și ele nu sunt sanate.

Stergeți anomalia în urma căreia reprezentanții naționalităților nu se pot prezenta aici; schimbați censul în spirit și înțeles liberal, și atunci asigur onorata casă că laolaltă vom trata aici și vom stabili, că ore acelea gravamine întru cât sunt juste și întru cât nejuste.

On. casă! Considerând eu influența, pe care partidul liberal o are asupra țerii, eu nu găsesc acel argument primit de comun, că tot progresul trebuie făcut în mod pacinic.

Eu, onorată casă, în discutarea politice bisericesci, care chiar s'a sfârșit, am observat, că stimatul partid liberal lăuda proiectele bisericesci ca pe cel mai mare succes al liberalismului, pe când proiectele acelea au nimicit pacea țerii întregi, și au produs stări mai rele decum au fost vre-odată mai nainte.

Nu măreția edificiilor, nu mulțimea oficiilor telegrafice, cum a ăis d. Vargies Imre, nu acestea vestesc mărima țerii și fericirea poporului. Fericirea poporului, mărirea patriei o vestesc scutirea intereselor economice ale poporului, înmulțirea averii poporului, cultivarea moralului public, stimarea dreptului de „al meu“ și „al tău“, ăr nu călcarea în picioare a celui, — o vestesc iubirea de-apropelui, respectarea legilor și jertfirea de sine pentru patrie.

Dl deputat, contele Csáky Albin a împărțit astăzi țera în două părți: în inteligență, adecă cei cu cultură mai înaltă, și în popor. Și după-ce dînsul nu se pōte provoca la popor, s'a provocat la inteligență, dicēndu-ne: deși voi, contrarii politice bisericesci sunteți în preponderanță cantitativă, noi suntem în preponderanță calitativă. Eu întreb, onorată casă, că atunci de ce ne tot proclamăm de reprezentanți ai poporului, ai celui „vox populi“? Sēm-i spună mie ori-cine din partea de dincolo, ori cine, care s'a învîrtit prin popor, și a cărui datorință e a se îngrijii mai ales de sōrtea poporului

delăsat, neajutat, că ore ce a audiat dela popor? Eu, onorată casă, am audiat poporul plângēndu-se de îngreunarea prea mare cu dări, de scandalale justiției, de prevaricările administrației, despre aceea însă că nu pōte lua de soție o jidancă, nime nu a audiat poporul plângēndu-se.

On. Casă! E un fenomen nu ne interesant pentru caracteristica ținutei partidului liberal, că atunci când și-au discreditat totă politica, ăr amenință magiarimea cu daco-romanismul, amenință Corōna cu kussuthismul și în fine on. casă, ne amenință pe toți cu — Corōna!

On. casă! mai deună-și tocmai un stimabil deputat colegă din partidul liberal descoperise o nouă teorie, întru cât pe poporul român îl împarte mai întâiu cu țăr-nime și în inteligență, și inteligența ărăși o împarte, după obicei, în două clase și adecă: în agitari și moderați. Eu așa cred, on. casă, că după împrejurările de ađi și conform punctului de vedere înaintat al timpului, fiecare popor își are un număr anumit de inteligență, și singur numai acela pōte să aibă simpatia unui popor, care pōrtă simpatia inteligenței. Dacă on. guvern și partidul liberal nu o află demōnă această inteligență, ca se se bucure de binefacerile constituționalismului, atunci facă administrațiune drēptă, justiție drēptă după dorința poporului, noi și cu aceasta ne mulțămim.

Încât privește cealaltă diferențiere între agitari și moderați cea mai mare deosebire este, că cei timbrați de agitari au voit cu tot prețul să ne împace pe noi cu dvōstră, cu magiarii, și împăcarea aceasta ei voesc s'o producă tocmai în acest timp pacinic. Căci, on. casă, fiți convinși că nicăiri nu este mai bine cōptă convingerea decât la noi, că românul și magiarul e avisat unul la altul și împreună trebuie să trăiască în marea de slavi, și că sōrtea unuia este strēns legată de a celui alt.

Când românii, și acum deja dizolvatul partid național român, de câte-ori și-au prezentat gravaminele lor, aceste gravamine n'au fost îndreptate în contra magiarimei, ci în contra celui sistem de guvernare, care se susține dela pact încōce și care se identifică cu magiarimea. Sub pretestul, că acelea sunt îndreptate în contra magiarimei, autorii lor au fost dați în judecată și închiși, ăr guvernul, care ađi dispune de putere nu ține cont nici de considerațiunile cele mai echitabile și nu se îngrijesc ca aceia, precum în ori și care țără cultă, cel puțin împărțășii să fie de un tractament mai moderat și mai uman.

Acei indiviđi, on. casă, cari se află în temniță, lucru firesc, nu pot să dispună în propriile lor cause, ăr aceluia, cari voiesc să fie informați cum se-și conduce afacerile acolo acasă, nu li-se permite să-i cerceteze în închisōre, ceea-ce este o procedere inechitabilă.

Unul dintre principalele argumente ale partidului liberal este, on. casă, acela cănd dice, că drepturile nōstre sunt asigurate prin lege. Eu încă o susțin această până la o măsură ore-cere. Dar, on. casă, legile acelea, cari ne asigură drepturile nōstre naționale, nu se execută. Regret, că st. domn ministru-president nu este de față, pentru-că eu îl provoc direct să-mi arate, care dintre drepturile naționalităților asigurate în ș-ul 28 art. XLIV din 1868 se execută astăzi din partea stăpânirii?

Eu, on. casă, declar și acum ceea-ce de multe-ori am spus, că nu voesc să caut întru cât această lege de naționalități corespunde și întru cât nu — justelor nōstre aspirațiuni, dar aceea o aștept și pretind, că până când ea este lege, executată să fie!

Stimabilul domn ministru-president și întregul guvern, în loc să-și ăio de a sa datorință observarea și executarea legilor, — a inventat un mod fără păreche în felul său: pactul.

On. casă! după principiile constituționale în general primite, înaintea legilor toți trebuie să fim egali, căci respectarea legilor de o potrivă să pretinde dela fiecare. Formând prin privilegiu stat în stat, — nu se pōte guverna țera. Atunci întreb pe domnul ministru-president: celelalte naționalități nu contribuie ele la susținerea statului cu aceeași putere, cu aceleași dări, cu aceeași cantitate și cu aceleași sarcini?

Pe ce basă asigură dlui privilegiu unora pe contul celorlalți?

Căci, on. casă, urmarea pactului sășesc este, că în ținuturile locuite de români noi simțim lipsa oficianților români; suntem siliți să suferim, ca frații noștri, neprimind la ei acasă nici un fel de posturi, să emigreze în străinătate. Imi iau voie să me provoc, on. casă, cu deosebire la un șipan sășesc, la cel din Făgăraș, în contra căruia ca persoană nici o excepțiune nu am, dar în contra ținutei lui politice am multe de excepționat.

On. casă! Postul de comite suprem e un *oficium nobile*, precum mai de mult se numiau toate oficiile mai înalte. Acela nu e un oficiu comun pentru susținerea proprie, ci o premiare meritată a serviciilor aduse patriei. Întreb acum pe prea st. domn ministru-president, pentru ce a meritat comitele suprem al Făgărașului acest premiu?

Pentru aceea ore: că a corespondat cu Bismarck, și Bismarck i-a răspuns? sau pentru aceea, onorată casă, că prin venirea lui acolo a nimicit cu totul pacea comitatului? Onorată casă, am aserat și aserez și acum, că în comitatul Făgărașului, până ce a avut comite suprem magiar, toate au fost în rēnd, căci, on. casă, pentru apănarea rețelilor, ce există între noi mai de lipsă e sinceritatea. Pe timpul când C. Hieronymi era ministru, de nenumărate-ori l'am rugat dicēndu-i: „Măria-ta, nu cerem noi comite suprem român, cerem însă un comite magiar, care să pricēpă administrația și față cu care să putem fi sinceri, și atunci își pot garanta, că pacea în comitat va fi restabilită“.

Dar ce credeți dvōstră? acesta nici pe departe nu s'a întâmplat.

Nu știu că acel pact, care acum de curēnd s'a descoperit, la a cui inițiativă și din ce motive s'a făcut și din ce cauză se susține?

Stimatul meu coleg, dl Albert Kovács în motivarea neîncrederei sale față de guvern amintesc și un motiv, care se referesc la persoana dlui ministru-president, prin care dînsul îl cunoșce din copilărie. Eu, on. casă, nu'l cunosc chiar de când era copil, dar îl cunosc de când era comite-suprm la Bistrița Nășed.

On. casă! Întru atăta a fost de violent, întru atăta a nimicit pacea celui comitat, încât mamele își spăriau copii când plângeau, cu numele lui Bánffy, și încă și în ziua de astăzi, când e vorba despre vr'o brutalitate, e obicei a se aduce în legătură cu numele lui Bánffy, dicēndu-se: „Dă cu Bánffy“.

Din aceste cauze, on. casă, nu pot avea încredere în guvern, și așa nici proiectul de buget nu'l pot vota.

Producțiunea musicală-teatrală a diletanților români.

Revenind asupra producțiunii de Duminecă sēra a diletanților români, amintim, că producțiunea, precum s'a putut vedē din programă, a avut două părți, anume o parte de concert, după care a urmat reprezentațiunea piesei teatrale.

Piese de concert le-au executat drole Alecsandrina Cunțan, Eleonora Borgia și Eugenia Simonescu, cunoscute ca unele dintre cele mai abile musicaliste în societatea română din Sibiu. Dra Alecsandrina Cunțan a cântat cu artă și fineță piesele „Blumen Orakel“, de Mascagni, „Seguidila“ de G. Dima, apoi „Mach auf“, romanță de T. Gumbert și „Mugur Mugurel“ de G. Dima, arătând cu deosebire în „Mach auf“ o energie în executare. Acompaniarea a făcut-o în mod escelent d-șōra Eugenia Simonescu, executând apoi la pian împreună cu d-șōra Eleonora Borgia „Ruy Blas“, piesă în patru mări, de Mendelssohn, cu o perfecțiune artistică. Debutanțele au fost după fie-care piesă viu aplaudate de public.

După concert a urmat reprezentarea piesei „Bustul“, în două acte, tradusă de dl Iuliu Popescu. Rolul principal în piesă îl au: un sculptor Perin, în care se amorișase, fără să știe apriat că cine e, Victorina, nepōta dnei Michaud, vōduva milionară a unui simplu zidar. Dna Michaud voiesce să-și mărite nepōta după un bărbat cu poziție naltă. Fata are doi pețitori de-o

dată, doi conți Marsal și Des Tournois cari însă sunt două tipuri caraghioase, fără de nici un sentiment nobil. În fine ea se învoiesc ca nepoța sa să se mărită după Perin, despre care la început creșuse că e prinț și e travestit ca sculptor. Rolurile aceste le-au jucat doșorele Letitia Roșca (dna Michaud) și Lucreția Popescu (dra Victorina), dnii I. Russu Șirianu (Perin), Emil Borcia (Marsal) și Ioan Moța (des Tournois). Rol comic, dar tot de importanță, are și Risotto, (jucat de doșora Agnes Cristea), ciracul sculptorului Perin, șiret și isteț, care iubesc ferbinte pe măiestrul său, pe Perin, și lucră pentru el. Roluri mai secundare au fost: sora baronului Marsal, Alfonsina (doșora Leni Cunțan), Georgetta (doșora A. Henzel) și servitorul Dominique (dl Il. R. Banciu).

Diletanții au jucat toți bine, învingând greutatea rolurilor, ce au luat asupra. Se înțelege, că cei cari au avut roluri principale au putut să-și desvôle mai bine talentul și arta de prestare, interpretând admirabil sentimentele în diverse situațiuni. Mult haz a produs doșora A. Cristea (Risotto) și dl E. Borcia (Marsal) în rolurile lor comice.

Diletanții au fost răsplătiți cu vii aplauze din partea numărului public și aclamați cu frenesie. Noi din parte-ne venim de nou ai felicită și a le țice: înainte!

Noutăți.

Dra Agata Bărescu sosind la Brașov a fost întâmpinată cu multă amabilitate din partea românilor brașoveni. Dna Eufemia Kertsch i-a oferit un apartament în casa d-sale, pe cât timp va petrece acolo. Artista a jucat în piesele: „Patria” de Suderman și „Sohn der Wildnis” și va mai juca în două seri. Primul debut al artistei în Brașov a fost „Magda” din piesa amintită întâi. Teatrul a fost înțesat de public, fiind foarte mulți români. Când a apărut pe scenă, artistei i-s-a oferit din partea doamnălor române din Brașov o liră frumoasă de flori naturale, cu pantofii tricolore și i-s-au aruncat mici buchete de flori.

Foile din Brașov fac mari elogiuri re numitei artiste.

„Resbelul nostru de independență și năzuințele daco-române.” Foile din Budapesta anunță, că din studiul istoric și politic, referitor la români, scris cu titlul de mai sus de dl Iancs Benedek a apărut partea primă. În ea după o introducere mai lungă, autorul se ocupă cu năzuințele și aspirațiunile românilor până la 1848, când ele au venit în conflict cu stațul magiar, proclamat de independent. Apoi urmăză evenimentele dela 1848, rolul emigranților din România, și în urmă se ocupă, după depunerea armelor la Șiria, cu emigrațiunea magiară, în care cestiunea română a jucat un rol însemnat.

Mai multe foile magiare reproduc unelo partii din această carte, asupra căreia vom reveni.

„Fóia de Duminecă”, care dela 1 Ianuarie a. c. nu mai apare ca adaus la „Dreptatea”, ci de sine stătător, a fost conștrânsă de autoritatea administrativă a-și sista deocamdată aparițiunea. Lucrul, precum ne spune „Dreptatea”, s'a petrecut astfel: Cauțiunea pentru Fóia de Duminecă de 5250 fl. a fost întabulată pe o realitate a d-lor Alecsandru Zeno și Eugen Mocsonyi din Timișóra. În actul de întabulare se țice, că cauțiunea „e pusă la dispozițiunea judecătorei de presă.” Primarul Timișórei însă n'a fost mulțumit cu această formulare, suspiind, că cauțiunea e întabulată pe „Fóia de Duminecă” și nu în favorul erariului. Editorul a recurs la ministrul de interne, care a decis în sensul primarului, respingând recursul sub cuvânt că „deși legea nu pretinde ca cauțiunea să fie întabulată în favorul erariului dar spiritul legii ar pretindeo. Urmarea este, că „Fóia de Duminecă” a fost conștrânsă să-și caurme aparițiunea, până ce se va transcrie cauțiunea în favoarea erariului. Dar n'a fost destul cu atât, ci procurorul a mai pornit acțiune în contra editorului D. V. Branisce, sub cuvânt, că a edat dela 1 Ianuarie a. c. începând „Fóia de Duminecă” fără de cauțiune. Cu drept cuvânt, țice dar „Drept-

tatea”, că aceste nu sunt șicane „patriotice”, cu cari domnii din Budapesta în amețela lor cred a pute „edifica statul ungar în direcțiune națională magiară”. Până ce va pute să reapară „Fóia de Duminecă”, abonenții ei vor primi numărul de Sâmbăta al „Dreptății”.

Episcop nou în Lugoș. „Pester Lloyd” ia după fóia locală din Lugoș „Südungarn” scirea, că după-cum țiarul acest din urmă e informat „din cele mai competente locuri” denumirea deputatului Silviu Rezei de episcop al Lugoșului ar fi un fapt împlinit.

Camera magnaților va ține cea mai de aproape ședință publică în 20 Martiu n. În ședința ecăsta ar fi să se desbată proiectul de budget pe 1895, și în ședința următoare cele două proiecte bisericesci politice.

Contra congresului studenților magiari în Budapesta. Din incidentul serbării milenului se va întruni în Budapesta un mare congres al studenților, la care vor fi i vități toți studenții dela universitățile din străinătate. Fóia germană „Alldeutsche Blätter” scrie din incidentul acesta un articol, în care ia poziție contra participării studenților germani la congresul din Budapesta și țice la urmă: „Ar fi cu mul mait recomandabil a merge la congresul general al studenților din Bucuresci. Prin ecăsta tinerimea germană și-ar manifesta cu mult mai simțit părerea față de asupritorii magiari, decât dacă s'ar reținé a merge la congresul din Budapesta”.

Miscarea candidaților de profesori din Cluș. Candidații de profesori din Cluș într-o adunare extraordinară au hotărât a înainta ministrului de culte și instrucțiune publică un memorandum, în care cer să li-se acorde și lor aceleași privilegii, de care se bucură juristii și medicinistii. Să li-se recunoască adecă și acelor candidați de profesori cari și au făcut anul de milite jumătate de an de studii. În punctul al doilea al petiției se cere modificarea ordinațiunilor, cari se refer la repetiția anului de miliție în cas că nu va succede examenul. Deputațiunea, conștătătoare din 7 candidați, se va pune în legătură și cu colegii lor din Budapesta.

Precepte socialiste în armată. Agitațiunea socialistă începe să se ivescă în locul cel mai primejdios: în armată. Este ați un lucru cunoscut chiar la loc oficios, că în timpul din urmă cu cel mai mare zel se face adevărată contrabandă cu scrieri și precepte socialiste și anarchiste printre feciorii armatei și încă mai ales la trupele ungurești. Casarmele, continele și grajdurile sunt pline de preceptele anarchiste. În contra lăptirei acestora însăși foile guvernului provocă la cea mai încordată atențiune pe comandele militare.

Medicii în parlament. Fóia medicală magiară „Közegészség Kalauz” aduce scirea, că între medicii și farmacistii din Ungaria s'a pornit o mișcare, care are de scop ca medicii și farmacistii de aci încolo să ocupe cât mai multe locuri în parlament țerei. Până acum 23 medici au anunțat numitei foi, că la proșimele alegeri vor candida de deputați, între cei înșinuăți 11 sunt numai din capitală. Atât medicii, cât și farmacistii voesc, ca în viitoriul parlament să între câte 20 de deputați dintre dênșii.

Intrarea vitelor americane, oprita în Franția. Cetim următoarele în „Cur. Financiar” din România: O scire bună pentru crescătorii nostri de vite, cari de alt-fel n'au dus'o de loc rău anul acesta este, că ministrul de agricultură frances, printr'un decret, interțice cu desăvârșire introducerea în Franția a vitelor americane. Măsura ecăsta e motivată pe faptul, că o bôla cumplită tuberculoasă bântue printre vitele din provincia Texas. Franția își procura până acuma carnea necesară exclusiv în America, care furnisecă de altfel vite și conserve de carne nu numai Franciei ci și Germaniei, Belgiei, Elveției etc. Măsura luată de guvernul frances nu va întârția a fi imitată de țările respective, căci bôla, de care-i vorba e de

un caracter grav, așa că ne putem aștepta de sigur la o urcare în preț a vitelor noastre și la o căutare mai mai mare, ca în vremea din urmă. Atragem deci băgarea de seamă a agricultorilor nostri asupra acestui fapt care va ave negreșit rezultate neașteptat de bune pentru piața noastră de vite.

Director de școlă aruncat pe fe. réstră. O telegramă din Belgrad aduce scirea că studenții serbi dela Academia din Niș au aruncat afară pe ferăstră pe directorul institutului, care cădend pe pavagiu i s'au adrobit aprôpe de tot membrele. Guvernul țerbesc a introdus cercetare contra culpabililor.

Turnul lui Eifel în Japania. Din incidentul învingerilor strălucite, ce li-au raportat asupra chinezilor, japonezii se pregătesc a arangia o mare serbare națională. Cu ecăsta ocaziune voesc să ridice în capitala țerii, în Tokio, un turn după modelul turnului lui Eifel. Turnul va fi de 1000 metri, prin urmare mai înalt decât chiar și turnul lui Eifel. În ecăst turn se vor espune produsele din țără. Totodată se va arangia și un muzeu unde vor fi espuse busturile bărbușilor mai înșemnați. În prima linie a generalilor, cari au escelat în rășboiul contra Chinei.

Correspondențe particulare ale „Telegrafului Român”.

Brad, Martiu 1895.

(Sinodul protopresbiteral. — Ingerința organelor politice. — Intregirea parochiilor vacante. — Ridicarea salariului învățătoresc. — Fondul protopresbiteral.)

Sinodul protopresbiteral al tractului Zarand și-a ținut adunarea sa ordinară la 23 Februarie v. 1895 în Brad.

Se părea, că timpul nefavorabil va împedeca ținerea, dar laudă zelului membrilor interesați de mersul afacerilor bisericesci, școlare și fundatiionale ei alergară pe toate potecile și și împliniră datorințele.

Spre a ilustra starea protopresbiteratului voui aminti câteva momente principale din raportul protopresbiterului despre activitatea sa în decursul anului 1894, cari au format obiectul desbaterei.

Desnou s'au ingerat organele police în afacerile bisericeii noastre autonome. De astădată nu un pretor, ca în trecut, ci inspectorul reg. de școle, cel cu planuri despre împăcarea naționalităților, a pretins ca oficiul protopresbiteral să usese în corespondență cu el limba magiară.

Ansă i-a dat denunțarea învețătorului S. Safta, care pe a. 1893/4 fuse aplicat la școlă din Brad. Și a dat omul silință, ca să arete sporii mai mulțamitor ca în trecut. Dar ză. darnic! Într'un an nu se pot repara scăderile câtorva decenii. Astfel ne arătând sporii mai mulțamitor, ca în trecut, brădenii cu ocaziunea ocupării stațiunilor învățătoresci și încercară norocul cu alți candidați, și numai reflectară la fostul inv. prov. Cesta în necazul său, recurse la inspectorul reg. comitatens, denunțând lipsa de calificățiune a celor înșituți și cerând susținerea sa.

Inspectorul folosí ocaziunea și ceru informațiune în cauză. I s'a și dat, dar în limba oficioasă a bisericeii noastre. Inspectorul însă remise actele și pretinse să-i se dea informațiunea în limba statului. Protopresbiterul reînpoia actele remise, înșoțite tot de corespondență română. Oficiile începură a se copacita asupra cestiunei de drept, și cauza învățătorului se dete la o parte. Cestiunea e încă în desbatere.

Sinodul a aprobat apărarea energică a drepturilor autonome și a luat'o spre plăcută sciință.

Ce bine ar fi, dacă în cestiuni analóg s'ar pourcea în uniformitate! Și

ce bine ar face fie-care învățător, dacă ar observa calea legală! Recurgă ori-cine, dacă are vre-un gravamen, la Ven. Consistor, dar nu la cei cari pun pondul principal pe formă și nu pe esență. Învățătorii nostri pot sci, că organele politice se interesecă mai mult, că cutare plângere să fie scrisă în limba magiară, decât că cutare învățător móre de fômel!

Așa să pățescă toți cei ce desconsideră legile bisericeii sale cele adevărate mame și prin denunțări produc numai conflicte între biserică și organele politice!

Poporațiunea protopresbiteratului Zarand în anul 1894 statistic se a sporit cu 803 suflete (39.633) și conform rapórtelor despre casurile de mórte și de nasceri se arată o scădere de 59 suflete, fiindcă în decursul anului au fost 1583 repausări și 1524 nasceri. Anghina, difteritisul și bubatul au nimicit multe speranțe ale bietului român. Neclaritatea datelor rezultă din defectuositatea statistică, drept ecăea sinodul a pretins dela organele sale compunerea esactă a datelor statistice.

Parochii matere sunt 51 și 10 filii. Numărul parochiilor a scădut cu unul prin repausare, prin urmare s'a sporit și numărul parochiilor vacante, dar dintre ecăste două se vor întregi de sigur în anul 1895, deorece își au candidații aleși. Cu toate ecăste mai rămân 10 vacante, a căror întregire a ocupat comitetul și sinodul. Considerând marea importanță morală, culturală și economic-națională ca în fruntea fiecărei parochii se fie un preot sinodul a conșlus: să se stăruie ca parochiile vacante să se întregescă, și cele ce nu se pot să se afilieze. Preotul feresce credincioșii parochiei sale de decadință morală, el îngrijesc de prosperarea școlii și prin urmare de răspândirea culturii între popor, el supravighează administrarea regulată a averilor bisericesci, el este organul, prin care parochienii se pun în legătură cu întréga națiune. Totatătea motive, cari reclamă preoți luminați în fruntea parochiilor.

În tractul Zarandului sunt 37 de școle cu 38 învățători. Aci se arată decrescere față de 1893, când erau 39 de școle, dar decrescerea provine din afliarea unor școle. Cu bucurie s'a luat la sciință, că urcarea salariilor învăț. a succés în toate parochiile, afară de două, unde puțină speranță e că se va pute cândva. Astfel s'a salvat esistența școlilor. În Zarand venitul mediu anual al învățătorului e 300 fl. Urcarea salariilor mai departe va atârna mare parte dela zelul și diligența învățătorilor. Dacă sporiul va fi îmbucurător, poporul de sigur va contribui. Spre scopul ecăsta se recer învățătorii calificați și definitivi. Durere, că ecăstia în Zarand sunt numai 17 și 21 sunt provisorii. E cestiune vitală ca școlă se și aibă învățătorii său statornici. Unde sunt atare, numărul elevilor creșce, recușitele de învățământ se sporesc, grădinile școlare se înșințecă. Sinodul și-a esprimit dorința de a avea tractul cât mai mulți învățători calificați. Ce bine ar fi, dacă s'ar putea! Durere lipsa de învățători calificați se simte pretutindeni.

Fondul protopresbiteral la finea anului 1894. represintă suma de 677 fl. 35 cr. Scopul lui principal este zidirea unei locuințe pentru protopresbiter și oficiul protopresbiteral. Ar servi spre onóre Zarandului ca oficiul protopresbiteral se și aibă odată biroul stabil.

Dar fondul creșce încet și de sigur așa va creșce și în viitor, dacă se va aștepta, ca sarcinile credincioșilor să se împliniscă. Astfel târziu și va ajunge menițiunea sa.

Dr. P. O.

„Viața nouă“

de

Henry Drummond.

(Traducere din limba germană).

(Urmare.)

Eu observ îndată, că lui îi place să facă bucurii politice, și modul și felul, cum își numește el diavolul acesta sau celalalt, tradăză ținuta lui politică. În celelalte vorbe ale lui zace o lume înțregă de experiențe personale. Cățile, ce le-a cetit, oamenii cu cari a comunicat, împrejurările, care au influențat asupra lui și au făcut din el aceea, ce este, toate acestea sunt induse, sunt întipărite în ființa lui, ba ele sunt sculptate cu un stil, care nu uită nimic; și într-o scrisoare, care nu se poate șterge nici-odată. Aceea ce cetesc eu în el, cetesc într-aceea el în mine, și înainte de a ajunge la capătul călătoriei noastre, mai că am pute scrie unul istoria celuilalt. Ori vom ori nu, dar noi trăim, în case de sticlă, inima noastră, memoria noastră, chiar sufletul nostru este o sală mare cu oglinzi, care în continuu prinde și reflectează. Pe acesta întocmire și dotăți minunate se bazează capabili-

tatea oamenilor muritori de a reflecta ființa lui Christos.

Dar acesta nu este încă totul. Dacă alții pot cunoaște atât de ușor aceste diferite reoglinări ale vieții noastre ascunse și dacă acestea sunt pentru ei de o însemnatate atât de mare, ce trebuie să știm despre puterea impresiunilor, despre înțregă istorie, care s'a gravat în sufletul nostru? Influințele, la care suntem noi supuși, nu sunt numai nise lucrări ale momentului, pe care oglinda noastră le păstrează și le ține un moment pe suprafața ei lucie, și apoi le reflectează érași în împrejurime. Nu, ele rămân ca impresiuni în sufletul nostru, care le păstrează pentru totdeauna.

Legea acesta a apropiării, a asimilării este al doilea adevăr, cu mult mai ponderos, care formeză baza regulii de sănătate a lui Pavel, adevărul că noi oamenii nu suntem numai oglinzi, cari prind lucruri trecătoare și le reflectează érași, ci că noi primim aceste lucruri la aparență trecătoare în ființa noastră cea mai internă, așa, că ele devin o parte din noi înșine. Nici un om nu știe, cum păstrează sufletul impresiunile. Nici o experiență în natură, nici o procedură în chemie, nici un capitol din psihologie nu ne poate da

vre-o îndrumare, a pătrunde acest efect minunat.

Dar să ținem numai strâns la acesta. Păcăniile nu produc numai chipuri în sufletul nostru, ci ele se prefac în înțeles verbal în el, se împreună în înțeles verbal în mod intim cu el. Cum ar pute reflecta sufletul lucruri trecute, dacă acestea n'ar fi în el? Tot ce a vădut, ce a esperiat, ce a simțit, ce a creșut omul vre-odată, este acum în el, el constă în parte din aceste lucruri, ele nu sunt atât chipuri în el, ci el este chipul lor. El o poate nega acesta, o poate respinge dela sine, în mod indignat, acesta nu schimbă nimic din lucru. Impresiunile acestea n'au rămas numai atirnite de el, ci ele au trecut, s'au prefăcut în el. El nu le poate schimba, el nu se poate lipsi, abține de ele. Ele nu sunt numai în memoria lui, ci ele sunt în el. Sufletul lui este aceea, ce au făcut ele din el; ele l'au pătruns cu ființa lor și au făcut din el altceva decum a fost mai înainte. Aceste păcăni, aceste întâmplări, aceste cărți, aceste influențe din partea de-apropelului lor sunt sculptorii, sunt formatorii sufletului. În mâna lor se află viață și moarte, frumsețe și deformitate. Și de câte-ori cade chipul lor pe sufletul lui,

nici o putere din lume nu poate împedeca, ca sufletul să nu-l primescă sau ca să nu-l reflecteze érași din ființa lui.

(Va urma.)

Ad. Nr. 152/885

[37] 1—3

EDICT.

Zenovia Aron Pică gr. ort. din Riușor, soția legitimă a lui Ioan Dumitru Cocan gr. ort. din Mândra, care de 11 ani (unsprezece ani) de zile a părăsit pe bărbatul ei, fără a-i se sci locul ubicațiunei, prin acesta se citează ca în termen de trei luni de zile dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea oficiului protopresbiterial subsemnat, căci la din contră procesul divorțial edictal incaminat de bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Făgăraș, 28 Ianuarie 1895.

Oficiul protopresbiterial g. ort. al Făgărașului.

Iuliu Dan,
protopop.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1894.

Budapesta — Predeal										
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55	7.20
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.25	7.—	1.50
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50	11.46
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21	10.05
3.46	7.08	—	1.50	2.12	Oradea-mare	↑	—	2.25	11.04	8.43
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	Oradea-mare	↓	—	2.18	10.44	8.38
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	1.26	9.30	7.47
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratea	↑	—	—	9.10	—
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.31	7.08
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huedin	↑	4.52	12.17	7.53	6.39
8.05	—	6.13	6.24	—	Ghirbău	↑	2.55	—	6.53	—
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	Cluș.	↑	2.—	11.01	6.14	5.25
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.45	4.48
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Ghiriș	↑	—	—	5.18	4.23
10.08	12.50	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	9.23	3.53	3.—
10.37	1.25	—	11.25	7.50	Ujóra	↑	—	8.53	3.06	2.20
10.59	1.43	—	11.54	—	Vințu-de-sus	↑	—	—	2.48	2.—
11.07	1.52	—	12.04	—	Aiud	↑	—	—	2.40	1.51
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Teiuș.	↑	—	8.23	2.11	1.23
11.48	2.40	—	—	8.33	Teiuș.	↓	—	8.06	1.45	12.54
12.25	—	—	1.40	8.38	Crăciunel	↑	—	7.59	1.10	—
12.50	—	—	2.17	—	Blaș	↑	—	—	12.39	—
1.04	—	—	2.35	9.09	Micăsasa	↑	—	7.30	12.24	—
1.35	—	—	3.14	—	Copșa-mică	↑	—	—	11.48	—
1.50	—	—	3.34	9.42	Copșa-mică	↓	—	—	11.29	—
2.13	—	—	3.49	9.44	Mediaș	↑	—	6.56	11.14	—
2.32	—	—	4.11	9.59	Elisabetopol	↑	—	6.54	10.55	—
3.04	—	—	4.48	10.22	Sighișoara	↑	—	6.41	10.21	—
3.39	—	—	5.27	10.51	Hașfalău	↑	—	—	10.21	—
4.01	—	—	6.10	11.12	Homorod	↑	—	6.20	9.42	—
5.26	—	—	7.50	12.26	Agostonfalva	↑	—	5.53	9.13	—
6.08	—	—	8.30	12.58	Feldioara	↑	—	5.33	7.45	—
6.40	—	—	9.03	1.15	Brașov	↑	—	4.27	7.01	—
7.16	—	—	9.38	1.34	Timiș	↑	—	3.53	6.35	—
8.—	—	—	10.25	2.09	Predeal	↑	—	3.37	6.35	—
8.—	—	—	—	2.19	Predeal	↓	—	3.16	5.58	—
—	—	—	—	3.01	București	↑	—	2.45	5.08	—
—	—	—	—	3.31	București	↓	—	7.01	2.18	—
—	—	—	—	3.45	București	↓	—	6.—	1.42	—
—	—	—	—	9.15	București	↓	—	5.—	1.12	—
—	—	—	—	—	București	↓	—	7.45	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș										
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	8.05	1.55	10.—	pl. Viena	sos.	—	—	—	—
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30	—
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	Szolnok	↑	4.18	11.15	2.45	9.30
—	—	—	—	—	Arad	↑	11.30	8.20	9.45	5.13
2.30	—	4.30	7.05	6.35	Glogovaț	↑	11.—	8.10	8.55	—
2.44	—	4.42	—	6.46	Győrök	↑	10.48	—	8.44	—
3.15	—	5.03	—	7.07	Pauliș	↑	10.25	—	8.20	—
3.32	—	5.14	—	7.18	Radna-Lipova	↑	10.11	—	8.08	—
3.58	—	5.32	7.50	7.35	Conop	↑	9.58	7.29	7.56	—
4.30	—	5.56	—	7.58	Bérsava	↑	9.25	—	7.24	—
4.50	—	6.12	—	8.14	Soborșin	↑	9.09	—	7.07	—
5.40	—	7.—	8.51	8.56	Zam	↑	8.21	6.33	6.26	—
—	—	7.28	9.10	9.24	Gurasada	↑	7.45	6.07	5.49	—
—	—	7.54	—	9.50	Ilia	↑	7.18	—	5.19	—
—	—	8.10	9.34	10.06	Branicica	↑	7.08	5.44	5.08	—
—	—	8.28	—	10.24	Deva	↑	6.44	—	4.42	—
—	4.47	8.54	10.—	10.50	Simeria (Piski)	↑	6.20	5.17	4.18	11.32
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Orăștia	↑	6.05	5.05	3.59	11.16
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Șibot	↑	5.09	4.40	3.18	10.37
—	6.39	10.29	—	12.06	Vințu de jos	↑	4.44	—	2.56	9.39
—	7.11	10.53	—	12.30	Alba-Iulia	↑	4.22	—	2.32	9.12
—	7.28	11.07	11.17	12.44	Teiuș	↑	4.04	3.59	2.14	8.53
—	8.13	11.54	11.40	1.20	Teiuș	↓	3.19	3.36	1.35	8.11

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova										
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	7.05
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	Budapesta	↑	6.30	10.20	2.10	1.25
6.39	5.25	7.54	4.59	—	Timișoara	↑	9.20	—	8.55	7.50
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Caransebeș	↑	8.28	7.13	8.49	7.42
—	9.33	10.25	9.10	—	Băile Herăulane	↑	5.39	4.05	—	5.39
11.05	—	12.28	11.47	—	Verciorova	↑	3.02	—	4.35	3.21
11.45	—	1.20	1.19	—	București	↑	1.—	—	3.40	2.10
10.55	—	11.40	6.25	—	București	↓	11.25	—	7.10	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.										
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.25	8.10	3.11	8.58	Cucerdea	↑	7.41	2.36	8.31	1.18
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Ludoș	↑	7.08	1.58	7.43	12.32
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.50	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—	Reghinul-săs.	↓	3.50	8.—	3.22	—

Simeria (Piski) — Hunedóra										
Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară
6.15	11.35	4.25	9.43	—	Simeria	↑	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01	—	Cerna	↑	5.09	10.05	2.54	8.15
7.13	12.20	5.23	10.25	—	Hunedóra	↑	4.45	9.38	2.30	7.45

Brașov — Chezi-Oșorheiu										
Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară
4.50	8.50	—	3.10	—	Brașov	↑	8.19	1.50	—	7.20
5.36	9.33	—	3.43	—	Prejmer	↑	7.41	1.20	—	6.42
6.49	10.46	—	4.35	—	Sepși-S.-Georgiu	↑	6.35	12.29	—	5.36
8.33	12.40	—	5.55	—	Covasna	↑	4.55	11.13	—	3.51
9.19	1.26	—	6.32	—	Chezi-Oșorheiu	↑	4.—	10.30	—	2.45

Murăș-Ludoș — Bistrița										
Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară
4.—	9.10	—	4.20	—	Murăș-Ludoș	↑	6.46	7.21	—	—
7.07	1.01	—	—	—	Țaga-Budatelic	↑	—	4.15	—	—
9.59	4.55	—	—	—	Bistrița	↑	—	1.16	—	—

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de noapte.